

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000972

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Собчук Антон Юрійович

2. Anton Y. Sobchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7857-1418

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 10-04-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11994

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77.22

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за порушення права на захист в Україні
2. Criminal liability for violation of the right to protection in Ukraine

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення проблеми нормативно-правового забезпечення кримінальної відповідальності за порушення права на захист, а також висунуто пропозиції щодо вдосконалення положень розділу XVIII Кримінального кодексу України «Кримінальні правопорушення проти правосуддя» та інших нормативноправових актів, які містять положення про дисциплінарну відповідальність дізнавача, слідчого, прокурора, судді. На основі національного законодавства та наукових праць українських та зарубіжних вчених, рішень, ухвалених Європейським Судом з прав людини, судами України першої, апеляційної та касаційної інстанції, Верховним Судом України, аналітичних та статистичних матеріалів Ради Європи та Європейського Суду з прав людини, Державної судової адміністрації України та Офісу Генерального прокурора, а також кримінальних законодавств 14 зарубіжних країн здійснено комплексне дослідження кримінальної відповідальності за порушення права на

захист. Розділ 1 присвячений загальнотеоретичним засадам дослідження порушення права на захист. У ньому висвітлено стан наукової розробки кримінальної відповідальності за порушення права на захист, право на захист у національному праві та у актах, які є міжнародними стандартами права на справедливий суд, у практиці національних судів та міжнародних судових установ, юрисдикція яких визнана Україною, а також співвідношення кримінального процесуального та кримінально-правового розуміння порушення права на захист. Право на захист у національному праві та міжнародних правових стандартах визначено як дворівневе правове явище. Перший, загальний або концептуальний, рівень права на захист ґрунтується на правових нормах про діяльність держави як правової держави, у якій людина визнається найвищою соціальною цінністю (статті 1, 3 Конституції України), а одним із завдань кримінального провадження є охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження (ч. 1 ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України). Другий, спеціальний або процесуальний рівень охоплює нормативно-правову регламентацію прав, які передбачені кримінальним процесуальним законом для безпосереднього обстоювання визначеної процесуальної позиції особи. Розмежовано кримінально-правове та кримінально-процесуальне розуміння порушення права на захист. Кримінально процесуальне розуміння порушення права на захист, зміст якого встановлюється на підставі положень як нормативно-правового акту – Кримінального процесуального кодексу України, так і рішень національних судів та Європейського суду з прав людини як міжнародної судової установи, є ширшим за кримінально-правове розуміння порушення права на захист, ознаки якого визначені у ст. 374 Кримінального кодексу України. Аргументовано, що порушення права на захист за своєю правовою природою є кримінальним процесуальним правопорушенням. Розділ 2 містить положення про соціальну обумовленість та зарубіжний досвід кримінальної відповідальності за порушення права на захист. Кримінальна відповідальність за порушення права на захист є нетиповою для кримінальних законів зарубіжних держав. При цьому у законодавствах зарубіжних держав можна виділити декілька моделей юридичної відповідальності за порушення права на захист: 1) кримінальна відповідальність за статтею про службові злочини (КК Грузії, КК Бельгії, КК Казахстану); 2) кримінальна відповідальність за статтями, що охороняють подібні відносини, проте прямо не вказують на порушення права на захист (КК Болгарії, КК Іспанії, КК Ізраїлю); 3) закріплення інших видів юридичної відповідальності, зокрема, конституційної, кримінальної процесуальної, дисциплінарної (КК Польща). Встановлення кримінальної відповідальності за порушення права на захист не є усталеною у світовій практиці, свідчить про дискусійність доцільності її закріплення у КК України та про можливість регламентації правових наслідків порушення права на захист, вчиненого без обтяжуючих обставин, за іншою моделлю, зокрема, шляхом посилення дисциплінарної відповідальності дізнавача, слідчого, прокурора, судді, та розмежування діянь, які становлять порушення права на захист, як кримінальне правопорушення та як кримінальне процесуальне діяння, яке має вести за собою кримінальну процесуальну та/або дисциплінарну відповідальність. Запропоновано виключити зі ст. 374 КК України частину першу, передбачені якою діяння фактично становлять порушення кримінального процесуального закону, посиливши дисциплінарну відповідальність дізнавача, слідчого, прокурора, судді за порушення права на захист шляхом внесення відповідних змін до Законів України «Про судоустрій і статус суддів», «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України», «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» та Закону України «Про прокуратуру».

2. The dissertation provides a theoretical generalization and proposes a new solution to the problem of regulatory and legal support for criminal liability for violations of the right to defense, as well as proposals for improving the provisions of Section XVIII of the Criminal Code of Ukraine, «Criminal Offenses Against Justice», and other regulatory legal acts containing provisions on the disciplinary liability of investigators, prosecutors, and judges. Based on national legislation and scientific works by Ukrainian and foreign scholars, decisions adopted by the European Court of Human Rights, courts of Ukraine of first, appeal, and cassation instances, the Supreme Court of Ukraine, analytical and statistical materials of the Council of Europe and the European Court of Human Rights, the State Judicial Administration of Ukraine and the Office of the Prosecutor General, as well as the criminal legislation of 14 foreign countries, a comprehensive study of criminal liability for violations of the right to defense has been

conducted. Chapter 1 is devoted to the general theoretical foundations of research into violations of the right to defense. It highlights the state of scientific development of criminal liability for violations of the right to defense, the right to defense in national law and in acts that are international standards of the right to a fair trial, in the practice of national courts and international judicial institutions whose jurisdiction is recognized by Ukraine, as well as the relationship between criminal procedural and criminal law understanding of violations of the right to defense. The right to protection in national law and international legal standards is defined as a two-tier legal phenomenon. The first, general or conceptual, level of the right to protection is based on legal norms governing the activities of the state as a constitutional state in which the human being is recognized as the highest social value (Art. 1 and 3 of the Constitution of Ukraine), and one of the tasks of criminal proceedings is to protect the rights, freedoms, and legitimate interests of participants in criminal proceedings (part 1 of Art. 2 of the Criminal Procedure Code of Ukraine). The second, special or procedural level covers the regulatory and legal regulation of rights provided for by criminal procedural law for the direct defense of a person's specific procedural position. A distinction is made between the criminal law and criminal procedure understanding of the violation of the right to defense. The criminal procedure understanding of the violation of the right to defense, the content of which is established on the basis of the provisions of both the normative legal act—the Criminal Procedure Code of Ukraine—and the decisions of national courts and the European Court of Human Rights as an international judicial institution, is broader than the criminal law understanding of the violation of the right to defense, the signs of which are defined in Article 374 of the Criminal Code of Ukraine. It is argued that the violation of the right to defense is, by its legal nature, a criminal procedural offense. Section 2 contains provisions on social conditioning and foreign experience of criminal liability for violation of the right to defense. Criminal liability for violation of the right to defense is atypical for the criminal laws of foreign states. At the same time, several models of legal liability for violation of the right to defense can be identified in the legislation of foreign states: 1) criminal liability under the article on official crimes (Criminal Code of Georgia, Criminal Code of Belgium, Criminal Code of Kazakhstan); 2) criminal liability under articles that protect similar relations but do not directly refer to violations of the right to defense (Criminal Code of Bulgaria, Criminal Code of Spain, Criminal Code of Israel); 3) establishment of other types of legal liability, in particular, constitutional, criminal procedural, and disciplinary (Criminal Code of Poland). The establishment of criminal liability for violations of the right to defense is not established in global practice, indicating the debatable advisability of its enshrinement in the Criminal Code of Ukraine and the possibility of regulating the legal consequences of violations of the right to defense committed without aggravating circumstances, according to another model, in particular, by strengthening the disciplinary liability of the investigator, prosecutor, judge, and distinguishing between acts that constitute a violation of the right to defense as a criminal offense and as a criminal procedural act that should entail criminal procedural and/or disciplinary liability.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Собчук А. Ю. Практика Європейського суду з прав людини стосовно порушення права на захист. Економіка, фінанси, право. 2023. № 12. С. 87–92. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.17>
- Собчук А. Ю., Перелигіна Р. В. Право на захист у практиці національних судів та міжнародних судових установ, юрисдикція яких визнана Україною. Часопис Київського університету права. 2023. № 1. С.

148–152. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2023.30>

- Собчук А. Ю. Суб'єктивні ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ст. 374 КК України. Економіка, фінанси, право. 2024. № 8. С. 12–16. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.8.2>
- Собчук А. Ю. Суспільно небезпечні діяння у статті 374 Кримінального кодексу України в контексті системного тлумачення з кримінальним процесуальним законодавством. Право.UA. 2025. № 4. С. 95–103. DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2025.4.14>
- Собчук А. Ю. Виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини в контексті забезпечення права на захист. Часопис Київського університету права. 2024/1. С.142-145.
- Собчук А. Ю., Перелигіна Р. В. Кримінально-правова характеристика порушення права на захист». (Criminal legal characteristics of violation of the right to defense). Монографія: Publishing House «Baltija Publishing», 2025. С. 391–413. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-629-4-18>
- Собчук А. Ю. Соціальна обумовленість криміналізації порушення права на захист. Актуальні проблеми сучасної юридичної науки та практики в умовах воєнного стану. мат-ли кругл. столу (м. Київ, 6 жовт. 2022 р.). Київ: Видво Ліра-К. 2022. Вип. 3. С. 129–148.
- Собчук А. Ю. Співвідношення кримінального процесуального та кримінально-правового розуміння порушення права на захист. Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні: мат-ли XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 27–28 квіт. 2023 р.). Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕСС», 2023. С. 288–293
- Собчук А. Ю. Покарання за порушення права на захист. Конституція України: стан, перспективи та механізми реалізації: мат-ли наук.-практ. конф. (м. Київ, 27 черв. 2023 р.). Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2023. С. 269–276.
- Собчук А. Ю. Зарубіжний досвід регламентації кримінальної відповідальності за порушення права на захист. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні: мат-ли VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 27 жовт. 2023 р.) / редкол.: О.В. Щербанюк та ін. Чернівці. 2023. С. 454–460
- Собчук А. Ю. Кримінально-правові санкції норми, закріпленої у ст. 374 КК України. Актуальні проблеми сучасної юридичної науки та практики в умовах воєнного стану. мат-ли кругл. столу (м. Київ, 6 жовт. 2023 р.). Київ: Вид-во Ліра-К, 2023. С. 71–79.
- Собчук А. Ю. Перелигіна Р. В., Порушення права особи на захист: особливості покарання. Проблеми реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права в Україні: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 9 листоп. 2023 р.) / відп. ред. А.Ю. Олійник, Ю. В. Оніщик. Київ: КНУТД, 2023. С. 272–278.
- Собчук А. Ю. Кримінально-правові санкції, передбачені у ст. 374 Кримінального кодексу України: правотворчі проблеми. Правотворчість у сфері кримінальної юстиції: на шляху від війни до миру: мат-ли кругл. столу (м. Київ, 10 жовт. 2025 р.) / упоряд. З. Загиней-Заболотенко. Київ, 2025. С. 246–248.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: U11U004745; 0122U201164

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перелигіна Раїса Володимирівна

2. Raisa V. Pereyhina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3798-0861

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=fZKJOXAAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219287570&origin=recordpage>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/42957909>

Повне найменування юридичної особи: Київський університет права Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 23745145

Місцезнаходження: вул. Доброхотова, Київ, 03142, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябчинська Олена Павлівна
2. Olena P. Riabchynska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9012-3332

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=XY1_CYIAAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Газдайка-Василишин Ірина Богданівна
2. Iryna B. Hazdaika-Vasylyshyn

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5536-814X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбачов Дмитро Миколайович

2. Dmytro M. Horbachov

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-3507-5037

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нерсисян Армен Сабірович

2. Armen S. Nersesian

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0890-283X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Загине́й-Заболо́тенко Зо́я Аполліна́ріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Загине́й-Заболо́тенко Зо́я Аполліна́ріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна